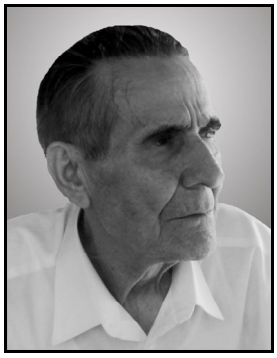
IN MEMORIAM GEORGE MOTRESCU
(1 ianuarie 1924 – 7 noiembrie 2010)

George Motrescu este fiul lui Pintilei şi al Sofiei Motrescu din satul Remezău, comuna Vicovu de Jos, din fostul judeţ Rădăuţi. Prin destinul său a împărtăşit parcursul dramatic al provinciei în care s-a născut şi pe care a iubit-o nespus de mult. Tatăl său a participat la Primul Război Mondial în armata austriacă şi acest lucru i-a întărit simţul ordinii şi al datoriei, pe care a transmis-o şi fiilor săi: Vasile, Gheorghe, Constantin şi Ion.

Crescuţi într-o familie de buni gospodari, fraţii Motrescu şi-au însuşit de copii valorile specifice satului tradiţional românesc: respectul pentru semeni, pentru tradiţii şi trecutul strămoşesc; munca cinstită, care este izvorul bunăstării, şi conferă celor ce o preţuiesc prestanţă şi locul cuvenit în ierarhia obştii săteşti; respectul faţă de şcoală, Biserică şi pentru slujitorii lor; comuniunea intereselor de obşte, care creează drepturi dar şi obligaţii iar interesul obştesc este mai presus de cel particular sau individual etc. Confirmând cele de mai sus, George Motrescu spunea, în unul dintre interviurile de istorie orală: „În familie şi la şcoală am fost educat în spirit naţional, punând deosebit preţ pe cinste, corectitudine, bună credinţă şi respect faţă de semeni".

Pintilei Motrescu a fost ales primar de către locuitorii din Vicovu de Jos, în timpul guvernării liberale din anii 1933–1937, timp în care a gospodărit cu folos

Analele Bucovinei, **XVII**, *2* (35), p. – , Bucureşti, 2010

BDD-A32557 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:49 UTC)

treburile obştii, fapt pentru care şi azi i se păstrează vie amintirea în memoria colectivă. Atunci şi cu sprijinul deosebit al istoricului Ioan I. Nistor au fost obţinute pentru sat munţii Docina (cu 62 ha), Vanţel (cu 272 ha) şi Brat (cu 100 ha). În familia în care a crescut George Motrescu, erau abonamente la ziare precum: „Universul", „Glasul Bucovinei", „Drum nou", „Satul", „Noutatea" şi „Curentul".

George Motrescu a absolvit şapte clase la şcoala din Vicovu de Jos, judeţul Rădăuţi şi, deşi i-a plăcut cartea, a ales să fie de folos familiei, prin îmbrăţişarea destinului unui om simplu care se îndeletnicea cu munca la câmp şi creşterea animalelor. La începutul războiului a participat la o selecţie care ar fi trebuit să îi ofere şansa de a urma cursurile unei şcoli profesionale în Germania, dar acest lucru nu s-a mai întâmplat.

În 1939, când avea doar 15 ani, George a lui Pintilei, cum i se spunea în sat până la trecerea lui în lumea celor drepţi, a cunoscut evenimentele tragice prin care a trecut Polonia şi, ca o premoniţie a celor ce aveau să vină, unul dintre ofiţerii polonezi, aflaşi în retragere în România, la Podul Pleşcanilor, spunea că nu va trece mult şi românii vor cunoaşte aceeaşi soartă. Când împlinea vârsta de 16 ani, George Motrescu a văzut cum România a fost obligată să cedeze Basarabia şi o parte din Bucovina, între care munţii şi pădurile câştigate pentru sat în anii 1933–1937. Peste vremi, prin temperamentul său şi experienţa de viaţă pe care o câştigase, cel pe care îl evocăm acum exprima cu tărie durerea miilor de ofiţeri şi de soldaţi de a fi cedat aceste teritorii fără ca Armata Română să se fi opus. A asistat, tânăr fiind, la începutul războiului, la 22 iunie 1941, şi considera că Armata Română era bine pregătită şi dornică să spele umilinţele unui întreg popor îngenuncheat în 1940.

Evenimentele din 1944 îl găsesc ca premilitar al Cercului Rădăuţi, detaşat în satul Pleşoi, judeţul Romanaţi, lângă râul Olt. A rămas acolo până la 6 aprilie 1944. După ce s-au sfârşit alimentele şi în condiţiile unei situaţii igienice precare, hotărăşte să vină înapoi acasă. Aici găseşte o situaţie şi mai dificilă. Populaţia fusese evacuată în spatele unei linii late de 40 de km, pe aliniamentul Storojineţ – Crasna – Straja – Vicovu de Sus – Vicovu de Jos – Marginea – Sucevița. Unii dintre locuitorii evacuaţi, peste 100 000, au fost evacuaţi în localităţi de dincolo de Siret. Alţi locuitori au hotărât să nu se supună ordinului sovietic de evacuare şi au rămas să îşi apere gospodăriile, stând în apropierea lor, în pădurile de pe Obcinele Bucovinei. Între aceştia era şi George Motrescu.

A participat, alături de partizanii din munţii Bucovinei – Precop Ţugui, Precop Gheorghe, Chichel Anania, Archip Rusu, Vasile Onica, Traian Ursachi, Sava Onica, Vladimir Macoveiciuc ş. a. –, în 20 iunie 1944, la ambuscada din Poiana Haciungul Mare, de lângă Sucevița, în urma căreia a fost anihilat Marele Stat Major al unităţilor sovietice cantonate în zonă. În august 1944 se afla din nou la Cercul de Premilitari Rădăuţi, din judeţul Romanaţi, ipostază în care cunoaşte consecinţele prezenţei sovietice pe teritoriul românesc.

BDD-A32557 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:49 UTC)

George Motrescu a fost recrutat pentru a servi în Garda Regală şi se mândrea mult cu aceasta. Era singurul din generația sa, din Vicov, care îndeplinise condițiile dificile pe care le impunea prezența în această unitate de elită, pe care a servit-o cu înalt devotament. În noianul de amintiri care i-au alinat drumul suferinței, cele mai dragi îi erau cele de sergent în Garda Regală. Din această postură a surprins evoluțiile politice din România, care priveau procesul de sovietizare a țării. A fost în ultimul schimb în Garda Regală, de la Palatul „Elisabeta", pe care l-au înlocuit comuniştii, în 30 decembrie 1947.

Odată cu instaurarea puterii comuniştilor, începe lungul drum al persecuțiilor politice pe care le-au cunoscut membrii familiei Motrescu, începând cu părinții Sofia şi Pintilei, apoi fiii Vasile, Gheorghe (George), Ioan şi Constantin, precum şi familiile întemeiate de aceştia. Principala vină era a lui Vasile Motrescu – de a se fi alăturat grupului de partizani antisovietici şi apoi anticomunişti din munții Bucovinei – şi participarea lui George Motrescu la confruntarea armată de la Haciungul Mare şi sprijinirea de către acesta a fratelui său Vasile. Pentru aceste fapte, Pintilei Motrescu a fost anchetat, judecat şi condamnat, soția sa, Sofia Motrescu, a fost condamnată la 20 de ani de muncă silnică, Ioan Motrescu şi Constantin Motrescu au fost închişi, între 1958 şi 1964, Vasile Motrescu, cunoscut partizan, fiul cel mai mare al Sofiei şi al lui Pintilei, a fost condamnat în mai multe rânduri, între care ultima sentință, cea de condamnare la moarte, a fost pusă în practică la Penitenciarul din Botoşani, în 29 iulie 1958.

În noaptea de 10 spre 11 aprilie 1949 începea lungul calvar al condamnărilor şi al detenției pe care George Motrescu l-a cunoscut, împreună cu familia sa. Între altele, reținem faptul că, în anul 1951, a fost condamnat la muncă silnică pe viață pentru „crima de înaltă trădare", de către Tribunalul Militar Iaşi. La plecarea sa în detenție, George Motrescu o lăsa pe soția sa, Ana, cu trei copii mici. Comuniştii i-au confiscat o parte din avere, între care şi o parte din casă, pe care a răscumpărat-o la întoarcerea din detenție, în 1964.

Un întreg spațiu concentraționar românesc – între care amintim Rădăuți, Suceava, Galata (Iaşi), Aiud, Jilava, satul Rubla, Spitalul-închisoare Văcăreşti – se înşiră în memoriile şi interviurile pe care le-a acordat George Motrescu, după 1989. Toate aceste locuri de pe drumul pătimirii luptătorilor anticomunişti sunt populate cu miniştri din guvernele interbelice ale României, cu medici şi ofițeri ai Armatei Regale Române, cu profesori şi învățători, cu țărani şi muncitori din toate provinciile țării. Aceştia aveau concepții şi orientări politice foarte diverse: țărăniste, liberale, legionare, cuziste şi chiar comuniste. Peste tot, o întreagă tipologie umană i se înfățişează, de la trădătorii şi servilii mai marilor zilei, la oamenii demni şi semeți în fața destinului, cu care a ridicat biserica de la Rubla, ca loc al izbăvirii şi speranței că doar puterea lui Dumnezeu putea îndrepta noianul de nedreptăți din acea vreme.

A cunoscut chinurile puşcăriilor, tortura şi înfometarea, a fost pus să doarmă pe paturi de ciment, pentru a-i fi grav periclitată sănătatea, a fost bătut în clădirea

BDD-A32557 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:49 UTC)

Securității din Rădăuți, i-a cunoscut şi ridiculizat pe torţionarii săi, în detenție şi după aceea. Exprima o adevărată robustețe morală când afirma, în fața mai marilor vremurilor comuniste şi după aceea: „Mama m-a făcut drept şi frumos. Securitatea m-a făcut după chipul şi asemănarea ei!"; „M-au distrus, dar încă nu m-au învins!"

Întors din puşcăriile comuniste în anul 1964, George Motrescu a continuat să fie un adevărat reper moral pentru cei care l-au cunoscut. A luat totul de la capăt şi a făcut danii către biserici şi mănăstiri şi i-a ajutat pe cei aflați în nevoință. El, „țăranul George Motrescu", cum îi plăcea să spună, a avut o memorie prodigioasă. Îşi amintea cu exactitate multe dintre numele şi faptele celor pe care i-a întâlnit în detenție. Aceasta a putut ajuta la refacerea universului concentraționar românesc în interviurile acordate presei sau în cercetările de istorie orală, întregite cu documentele din Arhiva C.N.S.A.S.[1].

Preocupat fiind de istorie, era abonat la „Magazin istoric" şi citea consecvent publicații precum „Memoria – revista gândirii arestate" şi „România liberă" (mai ales paginile din „Aldine"). Cu o săptămână înainte de plecarea lui din această lume, era preocupat de revoluția condusă de Tudor Vladimirescu. În casa sa primitoare din Remezău – în care au fost găzduiți săteni, profesori, reporteri, academicieni, artişti plastici, ingineri, studenți şi elevi –, o cameră era destinată bibliotecii personale, în care a adunat multe lucrări de istorie, de literatură memorialistică, dicționare şi publicații periodice.

George Motrescu şi-a iubit mult țara şi satul în care a trăit. Pentru aceasta a fost ales de localnici în Consiliul Local. A participat cu abnegație la manifestările A.F.D.P.R., era un membru activ al Filialei Rădăuți a acestei asociații. A fost invitatul de onoare, alături de alți luptători anticomunişti, la manifestările de la Memorialul Sighet, cele organizate de A.F.D.P.R. Suceava şi la Institutul „Bucovina" al Academiei Române. A fost cel care a susținut, prin interviuri în presa scrisă, la televiziune şi la radio, eforturile recuperării istoriei uitate sau ocultate în anii de comunism.

S-a bucurat foarte mult când România a fost primită în N.A.T.O. şi în Uniunea Europeană, pentru că el credea cu tărie în destinul european al României şi a părăsit această lume cu convingerea că va veni şi vremea unei societăți normale – întemeiate pe bazele patriotismului civic – în țara noastră.

Deprins cu munca şi cu rosturile tainice ale dăinuirii pe pământ, George Motrescu era îndurerat de schimbările pe care lumea le-a suferit după cel de al

[1] Adrian Brişcă, Radu Ciuceanu, *Rezistența armată din Bucovina*, vol. I, *1944–1950*, Bucureşti, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 1998; Adrian Brişcă, *Rezistența armată din Bucovina*, vol. II, *1950–1952*, Bucureşti, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2000; Adrian Brişcă, Radu Ciuceanu, *Rezistența armată din Bucovina*, vol. III, *1952–1958*, Bucureşti, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2006; Marian Olaru, *Bucovineni împotriva comunismului: frații Vasile şi George Motrescu*, Suceava, Editura Universității, Colecția „Enciclopedia Bucovinei în studii şi monografii" (17), 2006 şi Gheorghe Motrescu, *„M-au distrus, dar încă nu m-au învins". Memorii*, Ediție îngrijită, studiu introductiv de Iulia-Veronica Pop, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2007.

BDD-A32557 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:49 UTC)

Doilea Război Mondial: „Venisem de la Pleşoi, din judeţul Olt, la sfârşitul lui iunie sau pe la începutul lui iulie. Atunci, am mers la strânsură. Am văzut lumea parcă era în urma mortului. Din cauza evacuării, unele lucruri au fost îngropate. Ruşii au mai jefuit şi ei ce lumea nu apucase să ia sau să ascundă. De aceea, lumea era, în 1945, mai prost îmbrăcată şi parcă mai supărată. Dealul Leahului se schimbase întrucâtva. Au mai apărut nişte cazemate, ca urmare a războiului. Pădurea era aceeaşi. Strânsura era cu totul diferită, chiar faţă de perioada războiului, când unii oameni erau concentraţi sau luaţi prizonieri” [2].

George Motrescu era un om cu multă preocupare pentru problemele contemporanilor săi, în ajutorul cărora nu ezita să sară în ajutor. Privea cu mândrie orice reuşită a celor mai tineri, indiferent de domeniul lor de manifestare, se bucura pentru paşii firavi spre normalitate, atâţia câţi au fost făcuţi în această perioadă în România şi îi îndemna pe contemporani săi să caute în trecutul recent sau mai îndepărtat pentru a putea găsi exemple, îndemnuri sau sfaturi pentru faptele de viaţă pe care trebuiau să le treacă.

Figură løvendaliană exemplară, George Motrescu s-a remarcat prin forţa morală şi tăria de caracter de care a dat dovadă de-a lungul întregii sale vieţi. Prin tot ceea ce a făcut şi gândit în cei aproape 87 de ani, George Motrescu se aşează în galeria oamenilor de seamă ai septentrionului românesc, câştigându-şi dreptul de a fi aşezat alături de fratele său Vasile, de Gavrilă Ogoranu, de Elisabeta Rizea şi mulţi alţii nenumiţi aici, care au înţeles că dăinuirea neamului românesc e mai presus de dorinţa propriei dăinuiri.

Fie-i veşnică amintirea, prin faptele cele drepte şi bune pe care le-a făcut pentru semenii săi!

Marian Olaru

[2] Marian Olaru, *op. cit.*, p. 134.

BDD-A32557 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:49 UTC)